

XIX. SZOKOE Nemzetközi Szaknyelvi Konferencia

A XIX. SZOKOE (Szaknyelvoktatók és Kutatók Országos Egyesülete) Nemzetközi Szaknyelvi Konferenciának 2019. november 15–16-án a Nemzeti Közszerzői Egyetem történelmi múltú Ludovika főépülete adott otthont. A SZOKOE konferenciái a hazai szakmai-tudományos együttműködésen túl a nemzetközi szakmai kapcsolatok kialakítását is lehetővé teszik. Ennek az egyre intenzívebbé és kiterjedtebbé váló szaknyelvoktatói aktivitásnak köszönhetően a konferenciaesemény idén is nagy érdeklődésre tartott számot.

A hazai és külföldi szaknyelvoktatók és -kutatók ezúttal is számos szakterület nyelvhasználatának kutatásába engedtek betekintést. A jogi, közigazgatási, orvosi, gyógyszerészeti, gazdasági, műszaki szaknyelv mellett a politikai, rendészeti és katonai szaknyelvhasználat problematikája is fókuszba került.

A két plenáris előadást Somssich Réka (Eötvös Loránd Tudományegyetem) *A magyar jogi szaknyelv idegen nyelven* és Jakusné Harnos Éva (Nemzeti Közszerzői Egyetem) *A politika nyelvének pragmatikai sajátosságai* címmel tartotta meg. Ezt követően a konferencia előadásai a szaknyelvoktatást és -kutatást széles spektrumban, aktuális és innovatív megközelítésében tárták az érdeklődők elé. A programban felvonultatott témák jól tükrözik a szaknyelvoktatás jelenlegi sarkpontjait.

A magyar nyelvű előadások meghallgatására témakör szerint négy szekcióban nyílt lehetőség: (1) Szaknyelvi műfajkutatás, diskurzuselemzés, (2) Terminológia, lexikológia, (3) Tanterv, tananyagfejlesztés módszertana, (4) Tudásmegosztás, érték közvetítés. A további három angol nyelvű szekció a szaknyelvhasználat kulturális, interkulturális aspektusaival, a tárgyalási és kommunikációs készségek fejlesztésével, a terminológia elsajátításának kihívásaival foglalkozott. A rendezvényen a poszterszekció a magyar orvosi szaknyelv mint idegen nyelv, gamifikáció az orvosi szaknyelvoktatásban, a magánjog lexikája és a fordítói kreativitás tárgykörében szintén sikerrel működött.

A Szaknyelvi műfajkutatás, diskurzuselemzés témakörben az előadások fő vonulata a szaknyelvek érthetőségét, közérthetőségét vizsgálta. *A jogi-közigazgatási szaknyelv rétegzettsége és a közérthetőség* című előadásában Kurtán Zsuzsa (Pannon Egyetem) a Miskolc Jogi Korpusz Ítélet részkorpuszának komplex írott beszélt és beszélt írott szövegtípusai esetében mutatott rá azokra a nyelvi jelenségekre, melyeknek figyelembevételre megoldást jelenthet a kommunikációs problémákra. Hambuch Anikó, Kránicz Rita, Halász Renáta és Fogarasi Katalin (Pécsi Tudományegyetem) *Az orvosi kétnyelvűség terminológiai és funkcionális nyelvészeti összehasonlító vizsgálata* című előadásában az orvos és a beteg közötti eredményes párbeszédhez szükséges orvosi kódváltás aspektusait ismertette, úgymint a kódváltáshoz köthető funkciókat és a kódváltás interaktív megvalósulását. Egyed Csilla (Pécsi Tudományegyetem) az orvos–beteg kommunikációt mentális betegségben szenvedő személy esetén kutatta

Skizofrén beteg – orvos párbeszédnek nyelvészeti elemzése címmel elhangzott előadásában. Eredményeivel a hatékonyabb pszichoterápiás konzultációkhoz kívánt hozzájárulni.

A *Terminológia, lexikológia* szekció a katonai, orvosi (fogászat-szájsebészet, anatómia), valamint a gazdasági szaknyelv (pénzügy, start-up vállalkozások) jelenleg időszerű terminológiai vonatkozásait tárta fel: ezek a terminusok fordítása, honosítása, harmonizációja. Panajotu Kosztasz (Nemzeti Közsolgálati Egyetem) *A magyar katonai terminológia fejlesztése Magyarország NATO-csatlakozása után* című előadásában arra hívta fel a figyelmet, hogy a magyar katonai szaknyelvet számos alkalommal érte idegen nyelvi hatás – a latin, a német, az orosz után napjainkban az angol érvényesül –, majd ennek a folyamatnak a katonai terminológiára gyakorolt hatásait összegezte. Varga Éva Katalin és Barta Andrea (Semmelweis Egyetem) a nemzetközi és a magyar anatómiai nevek egységesítési problémáiról szólva szintén kitért az angol nyelv erőteljes térhódítására. Noha létezik a latin anatómiai nevek tekintetében nemzetközi anatómiai nómenklatúra, megfigyeléseik szerint a kutatók az angol nyelvű publikációjukban az újonnan felfedezett struktúrákat angolul nevezik meg. A másik nehézséget az okozza, hogy a leíró anatómia és a klinikum nyelvhasználata jelentősen eltér egymástól. Polcz Károly (Budapesti Gazdasági Egyetem) a start-up cégek kapcsán szintén az angol nyelvű terminológia magyar nyelvre gyakorolt hatását elemezte *Start-up cégek terminológiája angol–magyar kontrasztban* címmel megtartott előadásában. A szekcióban hangsúlyosan szerepelt a fordítóképzés területén a jogi és gazdasági terminológia oktatásának módszertana is.

A *Tanterv, tananyagfejlesztés* témakör egyik újdonsága Borszéki Judit (Nemzeti Közsolgálati Egyetem) *English for Border and Coast Guards* című 2018-ban megjelent, önálló tanulásra is alkalmas, online nemzetközi szaknyelvi oktatóanyaga. Az előadásban e tananyag fejlesztésének folyamatáról kaptunk áttekintést. A tananyagfejlesztés tárgyköréhez kapcsolódóan a hallgatók motivációja, az új módszerekhez való attitűdjük és teljesítményük mérése mellett előtérbe került a szaknyelvtanulás optimális pszichológiai kontextusának feltárása is. Válóczy Marianna (Budapesti Gazdasági Egyetem) a nyelvtanulói tudatosság és az önszabályzó tanulás fejlesztésénél a mindfulness technikák alkalmazására hívta fel a figyelmet. A további előadások a szaknyelvoktatói tevékenységet hazai és nemzetközi környezetben is áttekintették.

A *Tudásmegosztás, értékközvetítés* szekcióban Sturcz Zoltán (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem) egy nagyobb ívű reformkori oktatástörténeti, nyelvoktatás-történeti kutatómunka részeként Kossuth szaknyelvekre is kiterjedő többnyelvűségét vette górcső alá. Kossuth nyelvismeretének vizsgálatánál a kutatás több nyelvpedagógiai szempontot alkalmaz, úgymint: autodidakta nyelvtanulás, természetes elsajátítás, nyelvfejlesztés, a nyelvek ismeretének kölcsönhatása, nyelvpolitika.

Az angol nyelvű előadások egyik fajsúlyos tárgykörét a szaknyelvtanulás és a szaknyelvhasználat során felmerülő kulturális különbségek áthidalásának módszertana, valamint az interkulturális kommunikációs készségek fejlesztése képezte. Marshall Barbara és Bakó Alexandra (Semmelweis Egyetem) *Challenges in Teaching Intercultural Communication for Healthcare Students* című előadásában bemutatta, hogy az orvosi, egészségügyi szaknyelv tanítása során a szaknyelvoktató nemritkán szembe-

sül azzal a ténnyel, hogy a szakmai kommunikáció gördülékenységét fenntartandó, a szaknyelvoktatásba kulturális ismereteket is be kell ágyaznia. Hriviková Tatiana (Comenius Egyetem, Szlovákia) *The language of culture and the culture of language* című előadásában egyértelműen azt hangsúlyozta, hogy a kulturális műveltség (*cultural literacy*) a nyelvoktatás szervesült része kell, hogy legyen. A tárgyalási készségek fejlesztésének módszertani tapasztalatairól Kallus Hana (Csehország) a Masaryk Egyetem Jogi Karának oktatója számolt be *Building Students' Communication and Negotiation Skills in English Through Case Studies in Law* című előadásában. Az újonnan indított kurzusok fő célja a kommunikációs kompetenciák és a kreatív gondolkodás fejlesztése jogi vonatkozású esettanulmányok felhasználásával. Különös aktualitásként emelendő ki a szaknyelvi online oktatás és vizsgáztatás témája. Az előadó fényes jövőt jósolt ennek a hozzáférési formának, és az online hozzáférés validitását kívánta igazolni.

A konferencia az értékes és innovációkra ösztönző előadásokat követően kerekasztal-beszélgetéssel zárult. A résztvevők saját intézményük szakmai tapasztalatainak megosztásával nemcsak kapcsolódási lehetőségeket találhattak egymáshoz, de újabb inspirációkhoz is jutottak.

A XIX. SZOKOE Nemzetközi Szaknyelvi Konferencia a 2019. évi programjával újfent megerősítette, hogy a hazai szaknyelvkutatói társadalom számára nemcsak szakmai védőernyőt biztosító, hanem a lehetőségek széles tárházát kínáló fórum. A szakmai egyesület évente megjelenő tudományos folyóirata ugyancsak folyamatos tájékoztatói lehetőséget kínál a szaknyelvek oktatásának és kutatásának témái iránt érdeklődők számára. A Porta Lingua 2020-ban megjelenő következő számát ezúton is minden érdeklődő figyelmébe ajánljuk.

Rádi Éva